

Styrets medlemmer

Vår saksbehandler/tlf.
Lise Rydje / 92834159

Vår ref.
24/41347
Deres ref.

Oslo,
06.09.2024

Styremøte 4/24,12. september - Innkalling

Vi viser til kontakt og innkaller med dette styrets medlemmer til styremøte 4/24.
Møtestart torsdag 12. september kl 10:00, kun på teams.

Vedlagt oversendes saksdokumenter.

Vedr praktiske spørsmål, ta kontakt med Lise Rydje, mobil 92834159 / epost: lr@rcn.no

Vel møtt til møtet!

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Mari Sundli Tveit
Adm. direktør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevet signatur

Norges forskningsråds styre

Dato

Torsdag 12. september 2024.
kl 10-14

Sted

KUN TEAMS

Sak S 42/24	Godkjenning av sakslisten	10:00-
Sak S 43/24	Godkjent vedtaksprotokoll fra styremøte 3/24, 3. juni	
Sak S 44/24	Spørsmål om habilitet	
Sak S 45/24	<p>Skriftlige og muntlige orienteringer</p> <p>Skriftlige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskningsrådets arbeid med fagevalueringer • Svar på bestilling om behov for tungregnekraft for forskning og kunstig intelligens • Svalbardmelingen • Ny 21-strategi for forskning og innovasjon på energiområdet. • Samfunnsoppdrag for bærekraftig før • Oppdrag fra NFD; FoU-strategi for landbaserte mineraler • Oppdatering om KI-milliarden • Revisjonsberetning for Norges forskningsråd 2023 • Revisjonsberetning for Eiendomsfondet 2023 <p>Muntlige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Møte med ledelsen i norske konsern 	- 10:30
Sak S 46/24	Budsjettforslag 2026, del 1 (<i>unntatt offentlighet etter Offentleglova § 14</i>)	10:30-11:15
Sak S 47/24	Et helhetlig forskningssystem for forsvar, sikkerhet og beredskap	11:15-11:45
	LUNSJ	11:45-12:15
Sak S 48/24	Tilbakemelding etter etatsstyringsmøte i KD - oppfølging	12:15-12:45
Sak S 49/24	<p>Internrevisjon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Internrevisjonsavdelingens sluttrapport 23/24 2. Introduksjon av ny internrevisjon og forslag til revisjonsplan høsten 2024 	12:45-13:05
Sak S 50/24	Godkjenning av eiendomsbudsjett 2024	13:05-13:15
Sak S 51/24	Godkjenning av revidert instruks: Fullmakter i Forskningsrådet	13:15-13:25
Sak S 52/24	Eventuelt	13:25-13:30
Sak S 53/24	Vedtaksprotokoll godkjennes	13:30-13:35
Sak S 54/24	<p>Oppsummering</p> <p>- Dialog mellom styret og adm. direktør</p>	13:35-

Norges forskningsråds styre, møte 3/2024

Dato

Mandag 3. juni 2024
KI 10:20 - 15:15

Sted

Forskningsrådets lokaler

Til stede

Gunnar Bovim – leder
Birger Vikøren – nestleder
Gunnar Hovland
Linda Nøstbakken
Britt Elin Steinveg
Iselin Marstrander
Paula Eerola
Per Arne Karlsen, ansattes representant
Per Magnus Kommandantvold, ansattes representant

Forfall**Til stede fra****Forskningsrådet**

Mari Sundli Tveit, administrerende direktør
Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Innovasjon i næringsliv og offentlig sektor
Tove Karin Stølen, områdedirektør Virksomhetsutvikling og drift
Jesper W. Simonsen, områdedirektør Investering, rådgivning og dialog
Benedicte Løseth, områdedirektør Forskningssystemet og internasjonalisering
Eva Irene Falleth, områdedirektør Bærekraftig samfunnsutvikling
Christian Haug-Moberg, pressesjef
Stig Slipersæter, avdelingsdirektør
Johan Skivik Aubell, avdelingsdirektør
Tobias Ellingsen, spesialrådgiver/referent

Sak S 34: avdelingsdirektør Ørjan Munkvold, spesialrådgiver Tom Skyrud

Sak S 35: avdelingsdirektør Ørjan Munkvold

Sak S 36: avdelingsdirektør Ørjan Munkvold

Sak S 30/24 Vedtak:	Godkjenning av sakslisten <i>Sakslisten godkjennes.</i>
Sak S 31/24	Vedtaksprotokoll fra styremøte XO/24, 6. mai 24
Sak S 32/24 Vedtak:	Spørsmål om habilitet <i>Ingen inhabilitet i dette møtet.</i>
Sak S 33/24 Vedtak:	Skriftlige og muntlige orienteringer <i>Styret tar informasjonen til orientering.</i>
Sak S 34/24 Vedtak:	Tertialrapport, 1. tertial 2024 - virksomheten <i>Styret tar 1. tertialrapport 2024 til etterretning.</i> <i>Styret ønsker at fra og med 2. tertial 2024 legges det inn et kapittel om tertialrapportering på tilskuddsvirksomheten i den samlede tertialrapporteringen til styret.</i>
Sak S 35/24 Vedtak:	Valg av ny internrevisor - U.off. § 14 <i>Styret vedtar administrasjonen korrigerede forslag, og at det inngås kontrakt med PWC som internrevisor for en periode på 2 år, med opsjon på ytterligere 2 år.</i>
Sak S 36/24 Vedtak:	Nye medlemmer til Forskningsrådets eksterne klageutvalg - U.off. § 14 <i>Styret gir sin tilslutning til at Hans Petter Graver oppnevnes som leder av klageutvalget for perioden 30.09.24 til og med 30.09.27. Videre gir styret sin tilslutning til at Camilla Serck-Hanssen og Njål Høstmælingen oppnevnes som medlemmer av klageutvalget for samme periode.</i>
Sak S 37/24 Vedtak:	Forberede møte styret – Porteføljestyreledere <i>Styret tar presentasjonen til orientering.</i>
Sak S 38/24 Vedtak:	Forberede etatsstyringsmøte <i>Styret tar presentasjonen til orientering.</i>
Sak S 39/24	Eventuelt
Sak S 39/24.1 Vedtak:	Styrets vedtaksprotokoll <i>Styret ønsker at vedtakene blir noe mer utfyllende og informative.</i>
Sak S 40/24 Vedtak:	Vedtaksprotokoll godkjennes <i>Styret godkjenner vedtaksprotokollen.</i>
Sak S 41/24	Oppsummering

Sak S 45/24

Skriftlige orienteringer

Til
Styret

Ansvarlig direktør
Jesper W. Simonsen

Saksbehandler
Stig Slipersæter

Fra
Administrerende direktør

Forskningsrådets arbeid med fagevalueringer

Forskningsrådet starter høsten 2024 planleggingen av nye evalueringer innen humaniora og samfunnsvitenskap som er annonsert på våre nettsider som siste del av runde 3 med fagevalueringer, med oppstart i løpet av 2025. I denne sammenheng arbeider administrasjonen sammen med porteføljestyret for banebrytende forskning for at fagevalueringene kan bli enda mer nyttig for den enkelte institusjon, for fagutviklingen på nasjonalt nivå og for å styrke kunnskap i møte med samfunnsutfordringene.

Ved opprettelsen av Norges forskningsråd i 1993 ble ansvaret for å "sørge for evaluering av norsk forskning" lagt inn i vedtektene (§2j). Det betyr at Forskningsrådet har nasjonalt ansvar for utforming og gjennomføring av evalueringene. Fagevalueringene som er gjennomført med om lag 10 års mellomrom, svarer på dette oppdraget. Runde 3 av fagevalueringene bygger på *Nasjonalt rammeverk for evaluering av norsk forskning og høyere utdanning* utarbeidet av Kunnskapsdepartementet ([KD 2021](#)). Forskningsrådet deltok i utvalget som utarbeidet av rammeverket sammen med representanter for NOKUT, UHR, FFA og studentorganisasjonene. Utvalget drøftet om den enkelte institusjon selv skal ha ansvar for fagevalueringene, men kom til at dette ikke var hensiktsmessig på grunn av ønske om sammenlignbarhet, legitimitet og ressursbruk.

Gjennom de tre rundene har evalueringene gradvis blitt utvidet, både i faglig bredde og i evalueringsdimensjoner. I runde 3 er rollen til de administrative enheter (som typisk er institutter i UH sektor og avdelinger eller hele enheten i instituttsektor) vesentlig styrket. Fagevalueringene gir ut rapporter på tre nivå som alle er utarbeidet av uavhengige internasjonale fagfeller. Den nasjonale rapporten skal gi det overordnede bildet og er først og fremst et viktig verktøy for departementene, Forskningsrådet og for institusjonenes ledelse. Det gis ut egne rapporter for den enkelte administrative enhet hvor vurderingene knyttes til institusjonenes egne strategier. Dessuten får enhetene tilsendt evalueringsrapporter for den enkelte forskergruppe. Disse to rapporttypene er først og fremst verktøy for videreutvikling ved den enkelte administrative enhet og institusjon.

Den første del av fagevalueringen i runde 3 ble avsluttet våren 2024 med publisering av nasjonal rapport og administrative enhetsrapporter for evaluering av naturvitenskap (fysikk, kjemi og geovitenskap) og for biovitenskap. De nasjonale rapportene peker på mange styrker, men også forbedringsområder for norsk forskning. De evaluerte enhetene har gitt tilbakemelding på at de kjenner seg igjen både i sin egen evaluering og i det nasjonale bildet. De anser evalueringen som nyttige. Forskningsrådet har nå dialog med de evaluerte enhetene om oppfølgingstiltak, samtidig som de store evalueringene av medisin & helse og matematikk, IKT & teknologi foregår.

Tidligere evalueringer har resultert i konkrete oppfølgingstiltak for fagområdene og etablering av nye virkemidler som f.eks. senter for fremragende forskning (SFF) og Unger forskertalenter. Fagevalueringen vil fortsatt være et svært viktig kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av

virkemidlene i Forskningsrådet. Porteføljestyret for banebrytende forskning, som har ansvar for fagutvikling og fagevalueringene, vil i samspill med andre relevante porteføljestyre vurdere forslag til relevante oppfølgingstiltak for fagevalueringene som nå er avsluttet.

Svar på bestilling om behov for tungregnekraft for forskning og kunstig intelligens

Forskningsrådet mottok i april et oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD) om å utrede behov for tungregnekraft for forskning og kunstig intelligens. Med utgangspunkt i kjente behov i forskningssektoren, offentlig sektor og næringslivet, i tillegg til vurderinger knyttet til fremtidige ambisjoner, ønsket departementet at utredningen svarte på to grupper av spørsmål: 1) Omfang og sammensetning av tungregneressursene i dag og 2) Forventet utvikling i et femårsperspektiv. Svar på bestillingen ble oversendt KD 4. juli (foreløpig utkast) og 6. august (endelig versjon).

I arbeidet med utredningen har Forskningsrådet vært i kontakt med utvalgte relevante offentlige og private aktører innenfor og utenfor forskningssystemet, inkludert leverandører av skjermingsverdig og gradert FoU. Vi har også innhentet informasjon fra våre nordiske naboland og relevante EU-land.

Rapporten konkluderer med at nåværende kapasitet innen tungregnekraft er ikke dekkende for dagens kjente behov. Å holde investeringene på samme nivå som i dag, tilsier at gapet mellom behov og kapasitet vil fortsette å øke. Det er derfor avgjørende at investeringene i nasjonale tungregneressurser økes i årene framover for å opprettholde forskning av høy kvalitet, sikre samfunnskritiske tjenester, bygge kompetanse og ekspertise, og styrke norsk konkurransevne og teknologisk suverenitet. Det anbefales å lage en opptrappingsplan for investeringer og drift på minst 2 600 millioner kroner for den neste femårsperioden for å dekke behovene innen forskning og utvikling.

Svalbardmeldingen

Regjeringen la frem Svalbardmeldingen i mai 2024. Svalbardpolitikken ligger fast, men tydeligere norsk suverenitet er grunnleggende i meldingen. Forskning skal styrkes, og ett av oppfølgingspunktene er å etablere et forsterket Svalbardkontor med ansatte fra Forskningsrådet og Polarinstituttet. Kontoret skal drives innenfor institusjonenes budsjettamme. KLD og KD vil lede prosessen med å etablere det nye kontoret. Forskningsrådet har i dag to personer på Svalbardkontoret i tillegg til ressurser til aktivitet på kontoret fra ansatte på Lysaker. Forskningsrådet koordinere forskning, drifter en database (RiS), leder og er sekretariat for Svalbard Science Forum, er ansvarlig for Svalbard- konferansen og rådgir Sysselmeisteren.

Ny 21-strategi for forskning og innovasjon på energiområdet

Energiministeren har besluttet et nytt felles strategiorgan for forskning og innovasjon på energiområdet fra 2025. Dette organet skal erstatte de to nåværende OG21 og Energi21. De to 21-organene har gitt løpende strategiske råd til Energidepartementet (ED) siden oppstarten i hhv 2001 og 2008. Sekretariatene for disse ligger i Forskningsrådet. ED har oppnevnt et interimsstyre for det nye strategiorganet med oppgave å utarbeide forslag til mandat og organisering for det nye styret. Avdelingsdirektør Rune Volla fra Forskningsrådet er oppnevnt som medlem til interimsstyret. Volla sitter fra før i styret for Energi 21 og leder avdelingen der nåværende sekretariater ligger.

Samfunnsoppdrag for bærekraftig fôr

Regjeringen lanserte et samfunnsoppdrag på bærekraftig fôr i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. I mars 2023 fikk ni offentlige aktører under ledelse av Forskningsrådet et oppdrag til å utvikle samfunnsoppdraget som nytt virkemiddel, herunder forslag til mål og organisering. Sluttrapporten, *Samfunnsløft for bærekraftig fôr*, var et resultat av en omfattende prosess med

involvering av en ekspertgruppe og med flere innspillmøter. Rapporten ble overlevert Regjeringen høsten 2023. Regjeringen har med utgangspunkt i forslagene satt opp et mål om at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder innen 2034. Samfunnsoppdraget er nytt virkemiddel som skal koble forskning og utvikling, herunder utvikling av regelverk og politikikutvikling. Regjeringen nylig oppnevnt en styringsgruppe med representanter fra fôrprodusenter, husdyrbønder og sjømatnæringen. Gruppen ledes av Nils Vagstad, NIBIO. Styringsgruppen skal være et rådgivende organ som gir strategiske råd og anbefalinger til myndigheter og næringer om hvordan man kan nå samfunnsoppdragets mål. Forskningsrådet er vertskap for et sekretariat som har ansvaret for drift og utvikling av samfunnsoppdraget. Forskningsrådet har fått midler til vertskapsrollen. Det er etablert en departementsgruppe for samfunnsoppdraget under ledelse av NFD i tett samarbeid med LMD, og med deltagelse fra KD, KLD og HOD.

Oppdrag fra NFD; FoU-strategi for landbaserte mineraler

Bakteppet: EU står for 25% av det globale mineralforbruket, men kun 3% av produksjonen, noe som er krevende geopolitisk. EUs Critical Raw Materials Act har mål om økt selvforsyning av kritiske og strategiske råmaterialer. Norge vil sannsynlig innlemme denne i vår lovgiving gjennom EØS-avtalen. Norges mineralstrategi legger føringer for å «utvikle verdens mest bærekraftige mineralindustri og bli en stabil leverandør av råmaterialer til det grønne skiftet». Norge har et geologisk ressurspotensial i kombinasjon med finansielle og regulatoriske forhold, og en solid og etablert prosessindustri. Utvinning av mineraler er et tverrfaglig, komplekst samfunnsloft ala utbygging av norsk sokkel – ikke en teknologi- eller bransjeutfordring.

Oppdraget: Arbeidet med FoU-strategien tar utgangspunkt i status og behov innenfor geologi og teknolog, samfunn og miljø, og reindrift. Det er lagt opp til utstrakt dialog med interessenter i arbeidet, inkl. virkemiddelapparat og en bredt sammensatt referansegruppe.

Oppdatering om KI-milliarden

Nærings-phd: Porteføljestyret for muliggjørende teknologier valgte å forsterke årets nærings-phd-utlysning med 20 mill. kroner fra KI-milliarden pga. erkjente KI-kompetanse- og phd-behov i norsk næringsliv. Av de 49 nye nærings-phd-prosjektene (totalt 102 mill. kroner) nylig tildelt er det et totalt sett betydelig innslag av KI, og i en rekke ulike domener (helse, energi, forsvar, finans, media mm).

KI-sentrene: 122 skisser ble mottatt i juni, og med et stort spenn. Noen er godt bearbeidet, andre på idéstadiet med potensial til å kunne bli et senter eller del av et senter. Det er mobilisert stort, bredt og nytt; fra UH, institutter, helseforetak, store selskaper, SMBer og off. institusjoner, inkl. 20 kommuner – og mange nye og innovative partnerskap er in spe. Flere store institusjoner har sendt inn lignede skisser, også fra samme institusjon. Mange peker på behov for infrastruktur og mange ønsker å utforske potensialet innen en bransje eller et fagfelt. Store KI-problemstillinger (ansvarlig-KI, human-KI, data styring og regulering, autonomi/robotikk) og anvendelsesområder (offentlig forvaltning, helse, klima og miljø, maritim, kultur og utdanning, samfunnssikkerhet mm) er tatt inn i skissene. Vår tilbakemelding til hver skisse ble gitt medio august. Viktig var påminningen om at de ønskede nasjonale KI-sentrene må løfte og flytte *KI-forskningsfronten* samt sikre tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid knyttet til KI-milliardens hovedspor teknologi, innovasjon og konsekvenser. Diverse informasjons-, koblings- og rådgivingstiltak gjennomføres i høst.

Riksrevisjonen

NORGES FORSKNINGSRÅD

Org. Nr.: 970141669

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Norges forskningsråd for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2023. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgningsrapportering og virksomhetsregnskap, inklusiv kontantstrømoppstilling og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser at resultatet av periodens aktiviteter er 922 000 kroner, og at tilskudd til andre er 11 464 019 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstilling av bevilgningsrapporteringen et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger for 2023, og kapitalposter per 31. desember 2023, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet med noter et dekkende bilde av virksomhetens resultat og kontantstrømmer for 2023 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2023, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarene (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi

har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen og styret er også ansvarlige for slik intern kontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapet som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne

kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo 18.06.2024

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Lars Torvund
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.

Riksrevisjonen

NORGES FORSKNINGSRÅD

Org. Nr.: 970141669

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Eiendomsfondet for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2023. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgningsrapportering, fondsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av fondsregnskapet viser at periodens resultat er 9 365 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- gir årsregnskapsoppstillingene med noter et dekkende bilde av fondets inntekter og utgifter for 2023 og av eiendeler, gjeld og fondskapital per 31. desember 2023, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av fondet i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen i Norges Forskningsråd, jf. BØS punkt 3.4.1 er ansvarlig for fondets informasjonen i øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarene (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen i Norges Forskningsråd, jf. BØS punkt 3.4.1 og styret er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen i Norges Forskningsråd og styret er også ansvarlige for slik intern kontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapet som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at fondet rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fondets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Vi kommuniserer med ledelsen og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Oslo; 18.06.2024

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Lars Torvund
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.

Sak S 47/24**Et helhetlig forskningssystem for forsvar, sikkerhet og beredskap**

Til
Styret

Ansvarlig direktør
Benedicte Løseth

Saksbehandler
Asbjørn Mo

Vedlegg:

1. [Oppdragsbrev](#)
2. [Rapport](#)
3. [Vedlegg til rapport](#)

Fra
Adm.dir.

Forslag til vedtak

På bestilling fra Forsvarsdepartementet og Kunnskapsdepartementet har Forskningsrådet, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) levert en felles rapport *Et helhetlig forskningssystem for åpen, skjermet og gradert forskning* om hvordan forskningssystemet må innrettes for også å håndtere skjermingsverdig og gradert forsknings- og teknologisamarbeid.

Styret stiller seg bak rapporten og dens anbefalinger, samt de tiltakene til oppfølging som er igangsatt. Rapporten legger et godt grunnlag for at forskningen i større grad kan bidra til nasjonal sikkerhet, samtidig som den ivaretar prinsippet om åpen forskning på en god måte. Styret ønsker å involvere seg i Forskningsrådets videre arbeid på feltet slik skissert i denne saken. Styret ber om å bli holdt orientert om utviklingen på feltet og bli forelagt eventuelle prinsipielle spørsmål som kan komme i den videre oppfølgingen.

Bakgrunn

I supplerende tildelingsbrev av 15.12.2023 fra Forsvars- og Kunnskapsdepartementet (vedlegg 1) ble Forskningsrådet, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) bedt om i fellesskap å "utrede og levere et felles innspill til hvordan forskningssystemet må innrettes for også å håndtere skjermingsverdig og gradert forsknings- og teknologisamarbeid." En felles rapport ble levert ultimo mai (vedlegg 2 og 3). Prosjektets styringsgruppe bestående av ledere fra Forskningsrådet, FFI og NMS står bak rapporten, som ikke inneholder noen dissenser

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Forskningsrådets styre bes om å gi sin tilslutning til rapporten og dens anbefalinger. Dette er viktig ikke minst for forankring av oppfølgingstiltak fra Forskningsrådets side (se under Videre saksgang nedenfor).

Hovedpunkter

Oppdraget var todelt. Første del omhandlet behov for tiltak rettet mot forskningssystemets innretning for å kunne håndtere at flere institusjoner og enkeltforskere enn i dag inkluderes i FoU med skjermede eller sikkerhetsgraderte elementer. Det ble også spurt om hvordan samarbeidet bør rammes inn på en måte som sikrer størst mulig grad av åpenhet i forskningen, og innenfor hvilke fag- og teknologiområder behovet for samarbeid er størst. Oppdragets annen del omhandlet konsekvenser og forutsetninger knyttet til behov for investeringer i (sikkerhets)infrastruktur, kompetansebehov og risiko for uønsket deling av resultater.

Rapporten foreslår fire tiltak:

1. *Økt bruk av sivile forskningsmiljøer innenfor forsvar, sikkerhet og beredskap, herunder en viss økning i antall aktører som kan utføre gradert forskning.* Tiltaket tar utgangspunkt i den betydelige og økende overføringsverdien mellom sivil og militær sektor. Dette fordrer ny systematikk for å identifisere flerbruksmuligheter (*dual-use*) og hva som bør skjermes eller graderes, noe som i sin tur fordrer økt individuell bevissthet rundt forskningssikkerhet og utvikling av institusjonelle systemer. Også Forskningsrådet bør ha en rolle i utviklingen av slik systematikk, og det er viktig å lære av det EU og allierte land foretar seg på feltet.
2. *Opprettelse av en ny portefølje i Forskningsrådet for å styrke forskning relevant for forsvar, sikkerhet og beredskap.* Økt forskning i det sivile forskningssystemet rettet mot forsvar, sikkerhet og beredskap fordrer finansiering og finansielle insentiver. Offentlige FoU-midler

må tildeles på en måte som både bygger ny kunnskap og som insentiverer tettere kobling enn i dag mellom forskningsmiljøene og samfunnsaktører innenfor forsvar, sikkerhet og beredskap som anvender kunnskapen. Den brede porteføljen bør tilføres nok FoU-midler til både å kunne bygge ny kunnskap og etablere mer samspill enn i dag rundt bruken av kunnskapen. Et dedikert porteføljestyre i Forskningsrådet kan legge til rette for et slikt samspill. Porteføljen skal som hovedregel, men ikke utelukkende, innrettes ugradert.

3. *Etablering av en arena for kunnskapssamarbeid innenfor forsvar, sikkerhet og beredskap.* Arenaen skal ha fire funksjoner: i) gi råd til departementene om kunnskapsbehov og -beredskap, ii) ha en mottakerrolle for ny kunnskap som kan styrke vår nasjonale sikkerhet, iii) tjene som kontaktpunkt for sentrale aktører fra forsvarssektoren, EOS-tjenestene og FoU-sektoren, samt iv) legge til rette for, og gi utvalgte aktører tilgang til, sikkerhetsgodkjent infrastruktur. Tiltaket gjenspeiler behov løftet frem i [Langtidsplanen for forsvarssektoren \(2025-2036\)](#).
4. *Styrket tverrdepartemental koordinering av FoU for forsvar, sikkerhet og beredskap.* For å lykkes med regjeringens forskningspolitiske ambisjoner om et helhetlig forskningssystem trenger vi økt og tettere samarbeid på tvers av departementer, både i budsjettssammenheng og i design og implementering av slike tverrgående satsinger.

**Forberedelse/
prosess**

Utredningen ble organisert som et prosjekt med to arbeidsgrupper svarende til de to delene i oppdraget, og som begge rapporterte til en styringsgruppe under ledelse av Forskningsrådets styreleder. I tillegg besto styringsgruppen av Forskningsrådets adm.dir., styreleder og adm.dir. ved FFI og en avdelingsdirektør ved NSM. Prosjektets del 1 og 2 ble ledet av henholdsvis Forskningsrådet og FFI. Begge gruppene hadde bemanning fra alle tre institusjoner.

Forskningsrådets styre er blitt holdt løpende orientert om oppdraget og prosjektenes fremdrift.

**Videre
saksgang**

Forskningsrådets administrasjon har, med utgangspunkt i rapportens anbefalinger, igangsatt oppfølgingstiltak. Disse tar i hovedsak utgangspunkt i tiltakene 1 og 2, men også en god kobling til tiltak 3 og 4 blir viktig i Forskningsrådets videre arbeid.

Adm.dir. har allerede besluttet å etablere intern *task force* med formål å utrede hvordan en eventuell ny portefølje (tiltak 2) skal iverksettes. Denne skal bestå av personer med særlig god innsikt i forskningssystemet, sikkerhetskompetanse, juridisk kompetanse samt erfaring fra arbeid innenfor sikkerhet og beredskap. Målet er å starte jobben med hvordan Forskningsrådet i praksis skal bidra til kunnskapsbygging spisset mot forsvarsforskning og samtidig dra veksler på aktuell forskning fra alle porteføljene.

Det er besluttet å styrke det systematiske arbeidet med forskningssikkerhet som tema og hvordan Forskningsrådet kan bidra til å utvikle et helhetlig forskningssystem for åpen, skjermet og gradert forskning. Dette involverer dialog og samspill med aktører utenfor Forskningsrådet.

Den nye geopolitiske situasjonen og sikkerhetsutfordringene den innebærer, berører helt sentrale elementer i et velfungerende forskningssystem. Det dreier seg blant annet om forskningsetikk og -integritet, åpen forskning, forskerutdanning, sektorsamspill og utvikling av oppdatert forskningsinfrastruktur. Forskningsrådet er opptatt av at den åpne forskningen er normen for vitenskapelig virksomhet selv om konteksten for forskningen endrer seg. Sentralt i det videre arbeidet blir derfor å gå dypere inn i *hvordan* et helhetlig forskningssystem bør rammes inn på en måte som sikrer størst mulig grad av åpenhet i forskningen.

Forskningsrådet vil i det videre bidra til mer bevisstgjøring og kompetanseheving i å vurdere risiko knyttet til forskningssikkerhet. Det er viktig å utvikle verktøy og metoder for at enkeltforskere, forskningsinstitusjoner, finansører og forvaltning skal kunne navigere i dette nye

landskapet. Forskningsrådet vil spille en rolle i utviklingen av forskningssystemet langs disse linjene og vil ta initiativ til en systematisk dialog med sektorene, og engasjere seg i en bredere samfunnsdebatt om forskningssikkerhet og utviklingen av et helhetlig forskningssystem.

Forskningsrådet er også i dialog med KD om et videre arbeid knyttet til temaet 'ny geopolitisk situasjon' i den kommende stortingsmeldingen om forskningssystemet 'på oppdrag fra FD, JUS og KD der KD har koordineringsansvaret.

Sak S 48/24

Tilbakemelding etter etatsstyringsmøtet i KD - oppfølging

Til Styret	Ansvarlig Direktør Jesper W. Simonsen	Saksbehandler Randi Myhre	Vedlegg 1. Etatsstyringsmøte med Forskningsrådet 2024
Fra Adm. dir.			

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Forskningsrådet har mottatt KDs tilbakemelding på ambisjoner og måloppnåelse i etterkant av etatsstyringsmøtet i juni 2024. Tilbakemeldingen inneholder en rekke oppfølgingsområder både når det gjelder oppfølging av føringer og utøvelse av våre oppgaver.

Styret ber administrasjonen følge opp tilbakemeldingen med de tiltakene som er skissert i saken, med følgende endringer/presiseringer: ...

Kort bakgrunn Forskningsrådet har mottatt KDs tilbakemelding på ambisjoner og måloppnåelse (se vedlegg 1) i etterkant av etatsstyringsmøtet avholdt 4.6.24. Dokumentet oppsummerer KDs tilbakemeldinger til årsrapporten og inneholder vurderinger av Forskningsrådets måloppnåelse etter gjennomgang og diskusjon i etatsstyringsmøtet, samt forventninger til oppfølging og videre arbeidet. I tilbakemeldingen tas også opp momenter utover det som ble tatt opp i møtet. Denne tilbakemeldingen er et supplement og presisering av føringene i tildelingsbrevet.

Denne saken tar for seg tilbakemeldingene og videre oppfølging som er vesentlige for styrets videre arbeid. Flere av temaene som tas opp nedenfor er langsiktige prosesser der oppfølgingen allerede godt i gang, og hvor det er utstrakt pågående dialog med KD og andre departementer.

Øvrige tilbakemeldinger som først og fremst er knyttet til administrativ oppfølging, vil ivaretas av administrasjonen gjennom pågående prosesser. Dette inkluderer intern kontroll, forbedringer i årsrapporten for 2024, samt forslag til ny styringsinformasjon for årsrapporten i 2025 for å formalisere styringssignalene gitt i denne tilbakemeldingen.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Saken fremmes for Styret for å beslutte hvordan tilbakemeldingene skal følges opp videre.

Saksfremlegg

Hovedpunkter KD er i all hovedsak tilfreds med Forskningsrådet i 2023, men tar også opp noen forbedrings- og oppfølgingsområder både når det gjelder oppfølging av føringer og utøvelse av våre oppgaver, samt innspill til selve årsrapporten. Oppfølgingspunktene er som i tilbakemeldingsdokumentet sortert etter Forskningsrådets mål. Nedenfor står KDs punkter først og Forskningsrådets oppfølging til det aktuelle punktet med innrykk.

Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet

KD viser til det pågående arbeid med å få ned søknadsmengden for FRIPRO, og har en forventning om at det settes i gang tiltak for eventuelle andre utlysninger med stor oversøking.

For å møte framtidens utfordringer vil Forskningsrådet framover gjennomgå våre virkemidler. I denne gjennomgangen vil erfaringene og resultater fra FRIPRO være sentrale i vurderingen av innretningen av andre ordninger.

Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet

Regjeringen har et ambisiøst mål om at FoU i næringslivet skal utgjøre 2 prosent av BNP innen 2030 og har lagt fram en strategi for å øke næringslivets investeringer i forskning og utvikling. KD forventer at Forskningsrådet følger opp de relevante tiltakene i strategien.

Forskningsrådet har pågående dialog med KD og NFD om å øke næringslivets investeringer i forskning og utvikling. Administrasjonen vil fortsatt prioritere dette arbeidet høyt, og vi viser i denne sammenheng til det pågående arbeidet med næringslivsløft for KI-forskning, samt arbeidet for bedre sammenheng i virkemiddelapparatet knyttet til nye satsinger.

Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer

Departementet ønsker en større vektlegging av Forskningsrådets nasjonale ansvar for forskningsformidling og bidrag til at forskningens resultater tas i bruk framover. Dette må involvere aktører innenfor og utenfor forskningssystemet. Kunnskapsdepartementet ser fram til videre dialog med Forskningsrådets administrasjon om å ta kunnskap i bruk generelt, og mer konkret for å avklare forventninger og rådets rolle fremover når det gjelder de europeiske og nasjonale samfunnsoppdragene.

Forskningsrådet imøteser videre dialog med KD om forskningsformidling og bidrag til at forskningens resultater tas raskere i bruk, samt videre rolle i samfunnsoppdragene. Administrasjonen arbeider for tiden videre med forslag til oppfølging basert på innspillene vi har sendt til KD som en del av systemmeldingsarbeidet. Dette inkluderer å se nærmere på operasjonalisering av det vedtektsfestede ansvaret om nasjonal forskningsformidling.

Mål 4 Velfungerende forskningssystem

Nasjonale konkurransearenaer skal virke sammen med og støtte opp under deltakelsen i Horisont Europa. Det er også viktig at EU-midler sees i sammenheng

Saksfremlegg

med Forskningsrådets arbeid rettet mot de prioriterte Panorama-landene.

KD etterlyser Forskningsrådets vurdering av hvordan uttellingen i det europeiske rammeprogrammet bør påvirke Forskningsrådets nasjonale aktivitet, for eksempel på de strategiske områdene for mål 3. Dette er et viktig grunnlag for framtidig innretning av både forskningssystemet i stort og av Forskningsrådets egne virkemidler, for at nasjonale midler skal kunne brukes mest mulig effektivt. KD vektlegger at de forventer som tidligere at Forskningsrådet sikrer god arbeidsdeling og synergier mellom nasjonale og internasjonale virkemidler, slik at de underbygger og ikke konkurrerer med hverandre. De nye porteføljestyrene har ansvar for å se de nasjonale midlene i en større sammenheng, jf. mandatet for porteføljestyrene. KD understreker at den strategiske rollen porteføljestyrene har i å kople nasjonal og internasjonal innsats må fungere godt. Dette blir enda viktigere framover siden veksten i forskningsbudsjettene forventes å bli mindre enn tidligere.

Forskningsrådet har over lengre tid hatt stor oppmerksomhet på samspillet mellom nasjonale og internasjonale virkemidler, jf. prioriteringen i strategien "Vi styrker vårt arbeid med internasjonalisering av forskning ved å bidra til et godt samspill mellom det nasjonale og internasjonale forskningssystemet", under målområde "Velfungerende forskningssystem".

I den strategiske handlingsplanen har vi to pågående tiltak som er særlig relevante for denne problemstillingen. Det ene tiltaket "Samspill mellom nasjonale og internasjonale utlysninger" har som mål å styrke samhandling, arbeidsdeling og synergi mellom nasjonale og internasjonale utlysninger. Målet er at porteføljeplanene skal reflektere nasjonale og internasjonale muligheter og samspillet mellom dem, investeringsplaner sees i sammenheng med arbeidsprogrammet til HEU, og en strategisk innretning av EØS midlene, inkludert samarbeid med Panorama-land og kobling til EUs rammeprogram.

For tiltaket "Internasjonalt forskningssamarbeid" vil vi prioritere å styrke eksisterende samarbeidsflater fremfor å etablere nye, for å sikre forutsigbar og tilstrekkelig finansiering til allerede igangsatte forpliktelser og partnerskap. Målet er sikring av en forutsigbar og tilstrekkelig finansiering til allerede igangsatte forpliktelser og partnerskap, at nye samarbeid og partnerskap etableres med bedre rammer og forutsigbarhet, og at bilaterale og multilaterale møteplasser i 2024 utnyttes til dialog om samarbeid for relevante globale utfordringer.

For ytterligere å synliggjøre og videreutvikle dette arbeidet vil vi utarbeide et kunnskapsgrunnlag for bedre samspill og arbeidsdeling mellom EU-midler og nasjonale midler samt mer effektiv bruk av Forskningsrådets midler. Dette inkluderer en analyse av EUs forskningsprioriteringer, tematisk og strukturell profil på norsk retur og satsinger i Forskningsrådet.

Mål 5 God rådgivning

For departementene er det avgjørende at Forskningsrådets råd er kunnskapsbaserte, relevante, forståelige og at de kommer til riktig tid. Forskningsrådets måloppnåelse mht. å gi råd til departementene om forskning på de enkelte sektorpolitiske områdene er god. Departementet forventer at Forskningsrådet styrker sin overordnede forskningspolitiske rådgivning til

Saksfremlegg

myndighetene, herunder rådgiving om samspillet ERA og nasjonal forskningspolitikk.

KD vektlegger at i tillegg til å være tett koblet på sektorpolitikken til departementene («oppdragsdrevet rådgiving»), trenger myndighetene at Forskningsrådet gir helhetlige og uavhengige forskningspolitiske råd, av typen «hva Norge trenger fremover». For å begrunne prioriteringer av hva som er viktigst å løse på kort og lang sikt, kreves det at Forskningsrådet har gode analyser av nasjonale forskningsbehov og av kapasitet. Det er også viktig at rådet evner å se ut over egne virkemidler og egen rolle.

Forskningsrådet ser behovet for å styrke helhetlig og uavhengig, overordnet forskningspolitisk rådgiving til myndighetene, og har som ambisjon om å bidra til den forskningspolitiske dagsorden, jf. strategien. Denne typen rådgiving består blant annet av innspill til langtidsplanene, stortingsmeldinger om forskning, andre stortingsmeldinger, samfunnsoppdragene, samt 21-prosesser knyttet til ulike systemutfordringer i enkeltsektorer eller på tvers av sektorene. Budsjettforslaget er ett av våre viktigste overordnede rådgivningsdokument som vi har videreutviklet de siste årene, jf. egen styresak "Budsjettforslag del 1".

Denne kategorien rådgiving omfatter også nasjonal helhet og koordinering på bredt forankrede enkeltområder som åpen forskning, infrastruktur, polarfeltet, regjeringens 2-prosent strategi, mm. Dette er oppdrag vi vil fortsette å videreutvikle og prioritere høyt. Forskningsrådet utnytter sin deltakelse i EU, OECD, Science Europe, ERC, samt eget International Advisory Board (IAB) til å holde seg oppdatert på internasjonale utviklingstrekk.

Sektorieell rådgiving – hovedsakelig råd knyttet til Forskningsrådets bevilgninger fra sektordepartementene – omfatter primært råd til enkeltdepartementer, men også grupper av departementer om felles satsinger. Forskningsrådets budsjettforslag fordelt på sektordepartementene er en sentral del av denne rådgivningen. Sektordepartementene har uttrykt stort behov for denne type råd, også framover, ikke minst nye behov knyttet til tverrdepartementale satsinger. Forskningsrådets råd i forbindelse med samfunnsoppdragene er et sentralt eksempel i denne sammenheng. Rådgiving knyttet til mulige andre utslag av ny (transformativ) forskningspolitikk er Forskningsrådet beredt til å utkvittere. Som for eksempel at forskningspolitikken kan legge til rette for sektorpolitikk på en tydeligere måte.

Styrking og synliggjøring av kunnskapsgrunnlaget for rådgiving er en av våre prioriteringer i strategien. I den strategiske handlingsplanen er det pågående tiltaket "Styrke kunnskapsgrunnlaget" der vi blant annet arbeider med forbedringer i datagrunnlaget, herunder datafangst fra prosjektene, og standardisering av prosess for kunnskapsgrunnlag for budsjettforslaget. Vi arbeider også med videreutvikling og mer gjenbruk av porteføljeanalysen.

I tillegg tar KD opp at i en økonomisk situasjon med trangere budsjetterammer framover vil myndighetene i større grad enn tidligere trenge Forskningsrådets råd når det gjelder omprioriteringer innenfor eksisterende budsjetterammer.

Saksfremlegg

Omprioriteringer vil alltid være krevende, men KD understreker at råd om omprioriteringer også er en del av rådets rådgivningsansvar overfor myndighetene.

Vi viser i denne sammenheng til at mekanismer for omprioritering er under utvikling gjennom porteføljestylingen og videreutvikling av budsjettforslaget. Se også egen styresak "Budsjettforslag del 1".

Virksomhetsutvikling

Departementet forventer at Forskningsrådet prioriterer arbeidet med omlegging til ny budsjettmodell og bygger opp intern kompetanse på bruttobudsjettering.

Dette arbeidet har stor oppmerksomhet og prioritet i Forskningsrådet. Administrasjonen vil komme tilbake med en helhetlig sak om arbeidet med overgangen til bruttobudsjettering i neste styremøte.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

**Videre
saksgang**

Administrasjonen følger opp tiltakene i henhold til diskusjonen i styret.

Tilbakemelding til Norges forskningsråd på ambisjoner og måloppnåelse

Dato og versjon:

25. juni 2024

Kunnskapsdepartementet er i all hovedsak tilfreds med Forskningsrådets måloppnåelse i 2023, og mener at rådet er godt rigget for å ivareta samfunnsoppdraget sitt framover. Innspillene til arbeidet med stortingsmeldingen om forskningssystemet (systemmeldingen) viser at så godt som alle interessenter fortsatt ønsker seg et sterkt og uavhengig forskningsråd. I 2024 er det helt nødvendig at Forskningsrådet sikrer en god overgang til bruttobudsjettering.

1 Forskningsrådets mål

Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet

Forskningsrådet kan vise til gode publiserings- og siteringsresultater for forskning som de finansierer, selv om det har vært en nedgang fra 2021. Prosjekter finansiert av Forskningsrådet publiseres åpent i noe større grad enn annen forskning. Rådets målrettede arbeid med tverrfaglighet har resultert i at samfunnsfaglige prosjekter har økt gjennomslag i porteføljer dominert av naturvitenskap. I Horisont Europa er returraten for Det europeiske forskningsrådet (ERC) så langt høyere enn i forrige rammeprogram. I sum indikerer disse resultatene at Forskningsrådet bidrar til økt vitenskapelig kvalitet i norsk forskning, samtidig som det er potensial for forbedringer blant annet for returraten i ERC.

Arbeid med å få ned søknadsmengden

Det har vært stor søkning til Forskningsrådet, særlig til FRIPRO, der innvilgelsesprosenten for enkelte utlysninger har vært ned mot 5 prosent. For å redusere ressursbruken knyttet til søknadsbehandlingen fikk Forskningsrådet i 2023 i oppdrag å iverksette tiltak for å kunne øke innvilgelsesprosenten til om lag 25 prosent i alle utlysninger. I god dialog med fagmiljøene har Forskningsrådet satt i gang tiltak for FRIPRO. Kunnskapsdepartementet forventer at det settes i gang tiltak for eventuelle andre utlysninger med stor oversøking.

Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet

Analyse av prosjekter som har fått støtte fra Forskningsrådet, indikerer at støtten utløser private investeringer i forskning. Videre medfører støtten samarbeid mellom bedrifter og FoU-miljøer, og den bidrar til utvikling av ny kunnskap, innovasjon og fornyelse. Det er positivt at Forskningsrådet aktivt jobber for å utløse mer nyskaping fra offentlig finansiert forskning.

Regjeringen har et ambisiøst mål om at FoU i næringslivet skal utgjøre 2 prosent av BNP innen 2030 og har lagt fram en strategi for å øke næringslivets investeringer i forskning

og utvikling. Departementet forventer at Forskningsrådet følger opp de relevante tiltakene i strategien og vil ta initiativ til et møte med administrasjonen om det videre arbeidet.

Det er et vedvarende utviklingstrekk at en stor andel av søknadene til Forskningsrådet kommer fra bedrifter som ikke tidligere har søkt støtte, og at hele 25 prosent av søkerbedriftene er under fem år. Av tildelte prosjekter i 2023 gikk 46 prosent til små bedrifter. Departementet etterlyser igjen Forskningsrådets vurdering av innretningen av virkemidlene på feltet og om den samlede porteføljen er godt nok balansert mellom unge, små- og mellomstore bedrifter og større og mer modne bedrifter, slik at Forskningsrådet bidrar best mulig til næringslivets verdiskaping samlet sett (jf. også tilbakemelding fra etatsstyringsmøtet i 2022 og 2023). Dette er særlig aktuelt nå i forbindelse med oppfølging av regjeringens strategi. Videre gjentar departementet forventningen om at virkemidlene innrettes slik at de stimulerer til samarbeid og gir spredningseffekter utover bedriftene som mottar støtte. Dette er bl.a. viktig for at forskningsresultater skal kunne tilgjengeliggjøres for flere og lettere kunne tas i bruk.

Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer

For 2023 fastsatte Kunnskapsdepartementet seks nye strategiske områder under dette målet, som samsvarer med de seks tematiske prioriteringene i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. De strategiske områdene er brede og komplekse, og det tar tid før effekter av forskningsinnsatsen viser seg. Det er mange aktører og forhold som påvirker samlet måloppnåelse. Forskningsrådet kan vise til at prosjektsøknadene på alle de strategiske områdene har høy kvalitet og relevans og at norske forskningsmiljøer hevder seg godt i EUs rammeprogram.

Å ta kunnskap i bruk

Det er et positivt press på at forskningen skal bidra til å møte store samfunnsutfordringer og at kunnskap deles mer og tas raskere i bruk enn i dag. Dette vil kreve nye virkemidler eller endret innretning av eksisterende virkemidler, nye samarbeidsrelasjoner og endrede behov for samordning. Sentrale spørsmål er hvor ansvaret ligger i overgangen mellom forskning og implementering av resultater og hvordan vi kan sikre at overgangen går mest mulig sømløst og effektivt. Stimulering av etterspørsel etter forskning er en selvsagt komponent i dette.

Forskningsrådet har som en av sine oppgaver et nasjonalt ansvar for forskningsformidling og bidra til at resultater fra forskningen tas i bruk. Denne oppgaven har hittil ikke hatt en sentral plass i departementets etatsstyring av Forskningsrådet, men dette er et område som vil få større oppmerksomhet framover, jf. langtidsplanen og arbeidet med stortingsmeldingen om forskningssystemet. I noen tilfeller kreves økt bevissthet, også fra Forskningsrådets side, om andre aktører – innenfor og utenfor forskningssystemet – som er de mest relevante å involvere. I andre tilfeller er det nødvendig med et mer aktivt og forpliktende samarbeid, slik som Forskningsrådets samarbeid med KS om Kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF) på helse- og omsorgsområdet. Kunnskapsdepartementet ser fram til videre dialog med Forskningsrådets administrasjon

om å ta kunnskap i bruk generelt, og mer konkret for å avklare forventinger og rådets rolle fremover når det gjelder de europeiske og nasjonale samfunnsoppdragene.

I møtet pekte Forskningsrådet på mulighetene for økt samhandling gjennom bruk og videreutvikling av virkemidler som bl.a. offentlig sektor-ph.d. og nærings-ph.d., klynger og samhandlingsarenaer (møteplassfunksjonen). Det er også potensial for å bruke kombinerte stillinger i større grad enn i dag. I tillegg ble merittering trukket frem som eksempel på et mulig virkemiddel. Formidling er også en sentral del av porteføljestyrenes ansvar.

Mål 4 Velfungerende forskningssystem

Forskningsrådet er en viktig bidragsyter til de gode resultatene for norsk deltakelse og retur i Horisont Europa, og i arbeidet med Det europeiske forskningsområdet (ERA). Forskningsrådet bidrar også til utvikling av forsknings- og innovasjonssystemet bl.a. gjennom arbeidet med nasjonal forskningsinfrastruktur, åpen forskning, forskerrekruttering og involvering av innbyggere og samfunnsaktører i forskning. Det er positivt at det har vært en betydelig økning i andel prosjekter med én eller flere samarbeidspartnere i Forskningsrådets prosjektportefølje i perioden 2020–2023.

Samspill mellom nasjonal og internasjonal innsats

Forskningsrådet skriver i årsrapporten at midlene fra Horisont Europa nå utgjør om lag en tredjedel av konkurranseutsatte midler til norske FoU-miljøer (når Forskningsrådet og Horisont Europa ses under ett). Nasjonale konkurransearenaer skal virke sammen med og støtte opp under deltakelsen i Horisont Europa. Det er også viktig at EU-midler sees i sammenheng med Forskningsrådets arbeid rettet mot de prioriterte Panorama-landene, jf. tildelingsbrevet for 2024.

Kunnskapsdepartementet etterlyser som i fjor Forskningsrådets vurdering av hvordan uttellingen i det europeiske rammeprogrammet bør påvirke rådets nasjonale aktivitet, f.eks. på de strategiske områdene for mål 3. Dette er et viktig grunnlag for framtidig innretning av både forskningssystemet i stort og av Forskningsrådets egne virkemidler, for at nasjonale midler skal kunne brukes mest mulig effektivt. Departementet forventer som tidligere at Forskningsrådet sikrer god arbeidsdeling og synergier mellom nasjonale og internasjonale virkemidler, slik at de underbygger og ikke konkurrerer med hverandre. De nye porteføljestyrene har ansvar for å se de nasjonale midlene i en større sammenheng, jf. mandatet for porteføljestyrene. Departementet vil understreke at den strategiske rollen porteføljestyrene har i å kople nasjonal og internasjonal innsats må fungere godt. Dette blir enda viktigere framover siden veksten i forskningsbudsjettene forventes å bli mindre enn tidligere.

Mål 5 God rådgivning

For departementene er det avgjørende at Forskningsrådets råd er kunnskapsbaserte, relevante, forståelige og at de kommer til riktig tid. Forskningsrådets undersøkelse blant utvalgte departementer på områdene helse og sikkerhet, viser at departementene jevnt

over er godt fornøyde med rådgivningen på disse områdene og med rådgivningen knyttet til europeisk forskningssamarbeid. Forskningsrådets råd i forbindelse med utformingen av regjeringens KI-satsing i tidlig fase er et eksempel på rådgivning av god kvalitet og som kom til rett tid. Forskningsrådets måloppnåelse mht. å gi råd til departementene om forskning på de enkelte sektorpolitiske områdene er god. Departementet forventer at Forskningsrådet styrker sin overordnede forskningspolitiske rådgivning til myndighetene, herunder rådgiving om samspillet ERA og nasjonal forskningspolitikk.

Overordnet rådgivning om forskningspolitikken

I tillegg til å være tett koblet på sektorpolitikken til departementene («oppdragsdrevet rådgivning»), trenger myndighetene at Forskningsrådet gir helhetlige og uavhengige forskningspolitiske råd (av typen «hva Norge trenger fremover»). For å begrunne prioriteringer av hva som er viktigst å løse på kort og lang sikt, kreves det at Forskningsrådet har gode analyser av nasjonale forskningsbehov og av kapasitet. Det er også viktig at rådet evner å se ut over egne virkemidler og egen rolle.

En tilbakevendende problemstilling er at det alltid er lettere å prioritere noe opp enn å prioritere noe ned. I en økonomisk situasjon med trangere budsjettammer framover vil myndighetene i større grad enn tidligere trenge Forskningsrådets råd når det gjelder omprioriteringer innenfor eksisterende budsjettammer. Omprioriteringer vil alltid være krevende, men Kunnskapsdepartementet understreker at råd om omprioriteringer også er en del av rådets rådgivningsansvar overfor myndighetene.

I møtet var Forskningsrådet tydelige på at den helhetlige, overordnede rådgivningen også er en del av rådets mandat, dvs. hvordan forsknings-Norge bør innrette seg, også når noe må prioriteres ned. Rådet har en stor kunnskapsbase som kan utnyttes bedre enn i dag, og både det enkelte porteføljestyre og styret har potensial for å samhandle bedre om dette. Handlingsrommet for uavhengig rådgivning kan begrenses av mange mindre bestillinger/oppdrag fra departementene. Forskningsrådet har oppmerksomhet på balansen mellom behovet for å drive overordnet rådgivning på den ene siden og ivareta de sektorvise, oppdragsdrevne bestillingene fra departementene på den andre siden.

Kunnskapsbasert rådgivning

Det er positivt at Forskningsrådet vil arbeide med å styrke og synliggjøre kunnskapsgrunnlaget for rådgivningen, jf. rådets nye strategi. Departementet etterlyser derfor Forskningsrådets vurdering av hvordan rådet forbedrer utnyttelsen av egne data som en del av kunnskapsgrunnlaget for rådgivning, jf. fastsatt styringsinformasjon i tildelingsbrevet for 2023. Dette er en viktig forutsetning for god kunnskapsbasert rådgivning som også er sentralt i rådets nye strategi. Departementet legger til grunn at kvaliteten på rådgivningen må være god uavhengig av omfanget.

2 Virksomhetsutvikling

Ny budsjettmodell for Forskningsrådet

Forskningsrådet skal fra og med 2025 bruttobudsjetteres med tilsagnsfullmakter og merinntektsfullmakter. Dette er en sentral del av oppfølgingen av økonomisituasjonen i Forskningsrådet. Forskningsrådet har fått midlertidige, øremerkede midler for å redusere risiko i omleggingen til ny budsjettmodell (4 mill. kroner i 2024 og 2 mill. kroner i 2025, med forbehold om Stortingets budsjettvedtak, jf. tildelingsbrevet 2024). Departementet forventer at dette arbeidet prioriteres høyt. Det er helt avgjørende at Forskningsrådet får på plass nytt økonomisystem tilpasset ny budsjettmodell i god tid for å kunne levere det nødvendige underlagsmaterialet og rapporter til departementene.

Kunnskapsdepartementet vil også understreke at det er nødvendig at rådet bygger opp sin interne kompetanse på bruttobudsjettering.

I møtet erkjente styret at overgangen til bruttobudsjettering er en krevende systemomlegging der det er helt avgjørende med en kompetent administrasjon og god dialog mellom administrasjonen og departementene. Styret har nå valgt en ekstern internrevisjonsmodell, og mandat for det interne revisjonsutvalget er på plass. Revisjonsutvalget vil også følge arbeidet med overgang til ny budsjettmodell tett.

Virksomhetsbudsjett og prioritering av oppgaver for departementene

Forskningsrådet har vært gjennom en nedbemanning og «ombemanning» som følge av redusert virksomhetsbudsjett. Det er behov for fortsatt tett dialog med departementene om prioritering av konkrete oppgaver og med Kunnskapsdepartementet dersom det oppstår prioriteringsutfordringer.

Styret roste administrasjonen for innsatsen og omstillingsevnen gjennom de senere årene. Styret understreket i møtet at rådet fortsatt er i omstilling. Samtidig effektiviseres driften, og samlet sett er nå Forskningsrådet godt rigget for å ivareta sine primæroppgaver selv om ikke alle forventninger fra departementene alltid kan innfris. Det kan være krevende å innrette den samlede ressursbruken på en effektiv og hensiktsmessig måte dersom det blir mange mindre bestillinger fra departementene. På noen områder er det nå behov for å bemanne opp igjen for å kunne ivareta (særskilt finansierte) oppdrag fra departementene. Styret advarte mot ytterligere store omstillinger.

Redusere negative avsetninger

Forskningsrådet har i 2023 rapportert jevnlig til departementene på utviklingen i forbruk, inngåtte forpliktelser, prognoser for avsetninger og endringer siden forrige rapport. Denne rapporteringen har vært verdifull for alle departementene og har bidratt til at alle departementene har et forutsigbart grunnlag for dialog. Det er viktig at Forskningsrådet informerer Kunnskapsdepartementet og berørte departementer om tiltak som iverksettes for å redusere de negative avsetningene over tid.

Forskningsrådets rolle på Svalbard

Regjeringen har lagt fram en ny stortingsmelding om Svalbard, med tiltak som berører Forskningsrådet, som nytt forskningskontor. Departementet vil komme tilbake med nærmere avklaringer om Forskningsrådets ansvar, mandat og rolle for dette kontoret.

Informasjonssikkerhet

Kunnskapsdepartementet forventer at anbefalingene om informasjonssikkerhet og personvern i brev fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse følges, og vil følge dette opp i etatsstyringen neste år. Vi forventer at Forskningsrådet aktivt bruker Riksrevisjonens rapport om informasjonssikkerhet i forskning innenfor kunnskapssektoren i arbeidet der det er relevant for virksomheten.

Sikkerhet og beredskap

Forskningsrådet ble plukket ut til særskilt kontroll av NOKUT i 2023, og Kunnskapsdepartementet forventer at rådet prioriterer å rette opp i manglene som ble påpekt i kontrollen.

3 Rapportering i årsrapporten

Kunnskapsdepartementet mener at Forskningsrådets årsrapport (rapport på samlet måloppnåelse) fortsatt i for stor grad preges av aktivitetsrapportering. For alle mål – og særlig for mål 2, 3 og 4 – mangler Forskningsrådets egne vurdering av grad av måloppnåelse. Departementet etterlyser også en mer gjennomgående vurdering fra Forskningsrådet av sammenhengen mellom deltakelsen på europeiske arenaer og den nasjonale innsatsen. Se også tilbakemeldingene på mål 3 og 5 ovenfor.

Forventingene til rapportering i årsrapporten er gitt i tildelingsbrevet. Forskningsrådet skal gi vurderinger av grad av måloppnåelse for alle fastsatte mål og vurderinger av virksomhetens merverdi. Slike vurderinger er nødvendig for at årsrapporten skal kunne være et godt underlag for departementets rapportering til Stortinget og for strategiske diskusjoner i styringsdialogen. Departementet forventer at Forskningsrådet i framtidig rapportering legger større vekt på vurderinger av måloppnåelsen og vil ta initiativ til dialog med administrasjonen med sikte på å forbedre rapporteringen.

Sak S 49/24

Internrevisjonen

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Heidi Eriksen, fungerende avd.dir. Internrevisjon Jonas Gaudernack, ansvarlig partner PwC	Heidi Eriksen Jonas Gaudernack	1. Internrevisjons- avdelingens sluttrapport, 2.halvår 2023 og 1.halvår 2024 2. Forslag til internrevisjonsplan høsten 2024
Fra			
Internrevisjonen			

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak

- Styret tar internrevisjonsavdelingens sluttrapport til orientering
- Styret vedtar revisjonsplan for andre halvår 2024, med en revisjon av tilgangsstyring, anskaffelsesområdet og internkontroll knyttet til finansiell oppfølging og rapportering.
- Styret ber internrevisjonen om å fremlegge årsrapport for 2024 og revisjonsplan for 2025 på Styrets møte i mars 2025

Kort bakgrunn

Det siste året har internrevisjonen hatt en ansatt fungerende leder, som har hatt en bistandsavtale om innkjøp av internrevisjonstjenester fra PwC. Vedlagte sluttrapport beskriver revisjonsarbeidet som er gjennomført i andre halvår 2023 og første halvår 2024.

Fra september 2024 tar PwC over som utkontraktert internrevisor. Vedlagte revisjonsplan beskriver utkontraktert internrevisors forslag til revisjonsplan for andre halvår 2024.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Det er behov for å oppsummere revisjonsarbeidet som er gjennomført av eksisterende internrevisjon, før ny utkontraktert internrevisor trer inn i rollen.

Videre er det behov for å vedta revisjonsplan for andre halvår 2024, slik at ny internrevisor kan igangsette revisjonsarbeidet.

Hovedpunkter

Ta internrevisjonsavdelingens sluttrapport til orientering

Sluttrapporten gir en kort oppsummering av revisjonsarbeidet som er gjennomført i andre halvår 2023 og første halvår 2024, med fokus på sistnevnte halvår.

I andre halvår 2023 besto arbeidet i hovedsak av oppgaver knyttet til utarbeidelse av internrevisjonsplaner og styresaker.

I første halvår 2024 har internrevisjonen gjennomført følgende revisjoner:

- Internkontroll knyttet til håndtering av habilitet og interessekonflikter
- Varslingsregime
- Håndtering av innsideinformasjon

I tillegg har internrevisjonen gjennom hele rapporteringsperioden ivaretatt oppgaver i forbindelse med EU-kommisjonens revisjon av ERA-NET Cofund prosjektet ERA4CS.

Vedta internrevisjonsplan for andre halvår 2024

Fra tidligere revisjonsplan for 2024, videreføres følgende revisjonstema:

- Tilgangsstyring

Som ytterligere revisjonstema foreslås det en gjennomgang av:

- Anskaffelsesområdet
- Internkontroll knyttet til finansiell oppfølging og rapportering

Revisjonsplanen for andre halvår 2024 vil ha begrenset omfang og gjennomføres innenfor rammene av avtalte budsjetter.

Be internrevisjonen om å fremlegge årsrapport i Styrets møte i mars 2025

Internrevisjonen skal bes om å rapportere på revisjonsaktivitetene for andre halvår 2024, samt legge fram forslag til revisjonsplan for 2025 sammen med årsrapporten for 2024, i Styrets mars-møte.

Forberedelse / prosess

Sluttrapport er forberedt av fungerende avdelingsdirektør Internrevisjon, samt ansvarlig partner for utkontraktert internrevisjon i samråd med administrerende direktør og områdedirektør Virksomhetsutvikling og drift.

Revisjonsplan er forberedt av ansvarlig partner i samråd med områdedirektør Virksomhetsutvikling og drift.

Videre saksgang

Vedtatt internrevisjonsplan for andre halvår 2024 vil gjennomføres slik at revisjonsarbeidet kan rapporteres i internrevisjonens årsrapport for 2024.

Internrevisjonsavdelingens sluttrapport 2. halvår 2023 og 1. halvår 2024

Til
Styret

Fra
Internrevisjonen

Saksbehandler
Heidi Eriksen

Dato
04.09.2024

Innhold

Innledning	2
Bakgrunn for revisjonsarbeidet	2
Gjennomføring av revisjonsplanene	2
Ressursforbruk	4

Innledning

Forskningsrådet har siden 2004 hatt en egen uavhengig internrevisjonsavdeling underlagt styret. Internrevisjonen (IR) skal, på vegne av styret, se etter at styringen og kontrollen av Forskningsrådet er tilfredsstillende. Internrevisjonen har arbeidet i henhold til internasjonale standarder for internrevisjon (IIA-standardene) og instruks vedtatt av Styret. Nåværende styre, som tiltrådte 1. juli 2023, ønsket en gjennomgang av organiseringen av Forskningsrådets internrevisjon. På styremøtet i desember 2023 ble det vedtatt at internrevisjonen skulle utkontrakteres. Ny internrevisjonsfunksjon tiltrer fra og med august/september 2024. Dette er internrevisjonsavdelingens sluttrapport. Den dekker arbeid avdelingen har utført i perioden 2. halvår 2023 og 1. halvår 2024.

Bakgrunn for revisjonsarbeidet

I oktober 2023 ga styret sin tilslutning til internrevisjonsplanen for høst 2023, med en revisjon av kontrollregimet for habilitet og interessekonflikter. Planen inneholdt også oppgaver av mer administrativ art. I desember 2023 vedtok styret planen for vår 2024. Internrevisjonen skulle gjennomføre revisjon av Forskningsrådets varslingsregime, samt en revisjon av håndtering av innsideinformasjon. I tillegg ble det vedtatt at internrevisjonen skulle revidere tilgangsstyring og iFront. Forskningsrådet valgte å leie inn en ekstern uavhengig part for å evaluere iFront-prosjektet. Revisjonen av iFront ble derfor utsatt. Tilgangsstyring ble skjøvet over på revisjonsplanen for høsten 2024 av kapasitetshensyn.

Gjennomføring av revisjonsplanene

Internrevisjonens arbeid i 2. halvår 2023 besto i hovedsak av oppgaver knyttet til utarbeidelse av internrevisjonsplaner og styresaker. Sistnevnte gjaldt bl.a. å tilrettelegge for en gjennomgang og vedtak om fremtidig organisering av Forskningsrådets internrevisjon, samt å oppdatere styrende dokumenter for internrevisjonen og revisjonsutvalget.

Internrevisjonen har i 1. halvår 2024 gjennomført revisjonene:

- Internkontroll knyttet til håndtering av habilitet og interessekonflikter
- Varslingsregime
- Håndtering av innsideinformasjon

I tillegg har internrevisjonen gjennom hele rapporteringsperioden ivaretatt oppgaver i forbindelse med EU-kommisjonens revisjon av ERA-NET Cofund prosjektet ERA4CS.

Nedenfor redegjøres kort for gjennomførte revisjoner og oppgaver i 2024.

Internkontroll knyttet til håndtering av habilitet og interessekonflikter

Internrevisjonen opplever at Forskningsrådet har et betydelig fokus på habilitet. Det gjelder både generelt i virksomheten, og i de undersøkte porteføljestyrene. Det gjennomføres habilitetsvurderinger på alle nivå i organisasjonen, og i alle ledd knyttet til kjernevirksomheten. Det er høy grad av åpenhet om habilitet og interessekonflikter, og vi opplever gjennomgående et tydelig ønske om å etterleve regelverket. Dette er et godt fundament for å ivareta habilitet.

Habilitetsvurderingene som gjennomføres er kompliserte og ofte skjønnsbaserte. For å sikre at vurderingene gjøres med tilstrekkelig systematikk, kvalitet, tidsriktighet og sporbarhet er det nødvendig å ha en virksomhetsovergrepene tilnærming på plass. Dette inkluderer eksempelvis at det er etablerte prosesser som sikrer at vurderingene gjøres i nødvendige steg, at det gis tilstrekkelig opplæring og støtte, og at det er muligheter for å etterkontrollere om vurderingene er korrekte. Vi opplever at flere av disse elementene er på plass, men har samtidig flere innspill til hvordan tilnærmingen kan bli mer helhetlig og også mer effektiv. Dette handler overordnet om å:

- Sikre at styrende dokumenter og veiledninger forenkles og tydeliggjøres ut fra et brukerperspektiv.
- Gjennomføre en overordnet habilitetsrisikovurdering og, på bakgrunn av denne, komme frem til en risikoaksept som kan legge grunnlag for en vurdering hvorvidt iverksatte tiltak er treffende.
- Fortsette å utforske mulighetene for å effektivisere arbeidet rundt habilitet, særlig med økt bruk av digitale virkemidler.
- Sikre at det gis opplæring i habilitet også for styremedlemmer, porteføljestyremedlemmer og fageksperter, og at dette er praktisk orientert.

Varslingsregime

Forskningsrådet har over tid hatt en etablert praksis for hvordan varsler om interne forhold og varsler om eksterne parter/tilskuddsmottakere gjøres og håndteres. Vi opplever at de som er hovedvarslingspunktene (HR og kontrollteamet) har god og relevant kompetanse. Hovedinntrykket vårt er således at man operativt er rigget slik at man i utgangspunktet skal kunne håndtere varsler dersom disse når frem til hovedvarslingspunktene.

Når man ser på det samlede varslingsregimet opp mot dagens organisering og krav, ser man imidlertid at det er flere elementer som ikke er tydelig nok avklart i forhold til ny organisering, at skriftliggjøringen er både utdatert og mangelfull i forhold til gjeldende regelverk, og at det er flere tilleggsgrep som kan tas ift god praksis for sammenliknbare virksomheter. En følgefeil av dette er at det også er mangelfull informasjon om regimet på interne og eksterne kanaler. I sum gir dette en unødvendig forhøyet risiko for mangelfull og/eller feilaktig varsling og varslingshåndtering.

Vi opplever at flere gode oppdateringsinitiativ allerede er igangsatt, samtidig som vi i revisjonsdialogen har fått tilbakemeldinger på at våre innspill tilfører ytterligere nytte og vil medtas i videre arbeid.

Håndtering av innsideinformasjon

Forskningsrådet har per i dag ikke oversikt over omfanget av innsideinformasjon som håndteres, men det uttrykkes i intervjuene at det oppleves som svært begrenset. Det er likevel enighet om at det kan forekomme, at det burde være en minimumsrigg på plass for å kunne håndtere dette, og at det i dag ikke er noen systematisk tilnærming til problemstillingen.

Med dette som utgangspunkt har internrevisjonen strukturert sine vurderinger og råd langs følgende hovedambisjoner for et internkontrollregime:

- Sikre at det informeres om at søknader inneholder innsideinformasjon
- Sikre at det føres lister over hvem som har / har hatt tilgang til innsideinformasjon
- Sikre at kontrollregimet avvikles når innsideinformasjonen er utlignet
- Sikre at det gis målrettet opplæring og bevisstgjøring om innsideinformasjon

- Avklare hvem som organisatorisk sett bør eie kontrollregimet for håndtering av innsideinformasjon.

EU-kommisjonens revisjon av ERA-NET Cofund prosjektet ERA4CS

EU-kommisjonen plukket ut ERANET Cofund prosjektet ERA4CS for revisjon høsten 2023. Revisjonen ble utført av Ernst & Young Bedrijfsrevisoren/Réviseurs d'Entreprises S.R.L. (EY) på vegne av EU-kommisjonen. EY utførte revisjonen stedlig, og internrevisjonen var Forskningsrådets koordinator i forbindelse med revisjonen.

Internrevisjonen gjennomførte EU-kommisjonens avtalte kontrollhandlinger (ISRS 4400) og utstedte Certificate on the Financial Statements (CFS) for dette prosjektet i februar 2022 og hadde derfor både kjennskap og adgang til mye av informasjonen og dokumentasjonen som ble etterspurt.

Revisor var godt fornøyd ved endt revisjonsbesøk. Revisjonen avdekket verken feil eller systemfeil, kun en observasjon med tilhørende anbefaling. Forskningsrådet har tatt anbefalingen til etterretning. EU-kommisjonen leverte sluttrapport i juli og kunngjorde at revisjonen var avsluttet.

Ressursforbruk

Avdelingen har hatt én ansatt i 100 % stilling. Internrevisjonen har siden høsten 2023 hatt en bistandsavtale med revisjonsselskapet PriceWaterhouseCoopers (PwC) om kjøp av internrevisjonstjenester. I løpet av året har ansatt internrevisor benyttet samarbeidsavtalen til å kjøpe kompetanse og kapasitet til å gjennomføre revisjonsplanene og avgi sluttrapport. PwC tar over som utkontraktert internrevisor fra august/september 2024.

Ansatt internrevisjonsleder har dessuten brukt noe tid på å bistå administrasjonen i forbindelse med anbudskonkurransen om utkontraktert internrevisjon. I tillegg har leder også deltatt i IIA Norges arbeidsgruppe "Nettverk internrevisjon i offentlig virksomhet".

Til: Norges Forskningsråd v/Styret og Revisjonsutvalget
Kopi: Administrerende direktør
Avdeling virksomhetsstyring v/ revisjonskoordinator

Oslo, 2. september 2024

Forslag til internrevisjonsplan høsten 2024

Forskningsrådet endret i august 2024 modell for internrevisjon, og utkontrakterte internrevisjonsfunksjonen til PwC. PwC fremmer med dette forslag til internrevisjonsplan for høsten 2024.

Planforslaget har blitt til ved at vi først har oppdatert en bruttoliste over aktuelle revisjonstema (se nedenfor). Bruttolisten er basert på vår kjennskap til Forskningsrådet, dokumentanalyser, dialog med ledelsen og inspirasjon fra tema som anses aktuelle hos sammenliknbare virksomheter. Deretter har vi diskutert bruttolisten med ledelsen og gjort en samlet prioritering av hva vi mener kan være egnede revisjonstema i høst. Vi har også vurdert aktualiteten av revisjonene som gjenstår fra vedtatt revisjonsplan for våren 2024.

Planforslag, med tilhørende begrunnelse:

- Den vedtatte årsplanens revisjon av **tilgangsstyring** foreslås videreført. Dette er et viktig tema, og ledelsen ønsker at temaet beholdes i revisjonsplanen.
- Den vedtatte årsplanens revisjon av **iFront** foreslås tatt ut av planen for i høst, da vi er informert om at det i stedet gjøres ekstern kvalitetsgjennomgang. Alternative revisjoner knyttet til iFront vil vurderes for kommende planperioder.
- Av nye revisjoner foreslås følgende:
  - **Anskaffelsesområdet** er viktig i et etterlevelses- og kostnadsperspektiv. Internrevisjonen foreslår at det utføres testing av internkontrollregimet for anskaffelser gjennom å både gjennomgå styrende dokumenter, rutiner og prosedyrer for anskaffelser, samt gjennomføre stikkprøvebasert testing av regelverksetterlevelse i et utvalg kontrakter. I testingen vil gjennomgå de sentrale kontrollpunktene fra bestilling til betaling i henhold til anskaffelsesregelverket.
  - **Internkontroll knyttet til finansiell oppfølging og rapportering:** Forskningsrådet har uttrykt et ønske om å oppdatere dokumentasjonen og sporbarheten av av internkontroll over finansiell rapportering, både for sikre enhetlig og god praksis på området, og for å tilrettelegge for Riksrevisjonen. Ledelsen ønsker å benytte internrevisors kompetanse på området til å få en gjennomgang av etablert praksis og innspill til videre utvikling.

Planforslaget vil diskuteres i revisjonsutvalget før behandling i styret. Det kan derfor forekomme endringer i planforslaget i etterkant av revisjonsutvalgsmøtet.

Bruttoliste:

Styring og tverrgående tema

- Virksomhetsstyring (overordnet vurdering av helheten)
- Risikostyring
- Helhetlig rapportering (analysekapasitet / oppfølging)
- Oppgavestyring – systematikk for å identifisere, prioritere, fordele og følge opp oppgaver (fra tidligere bruttoliste)
- Leverandørstyring / anskaffelser
- Kompetansestyring

- Ledelse / lederutvikling
- Bærekraft (f.eks reise/energi/klimaregnskap og/eller rapporteringsprosesser)

Kjernenære prosesser

- Universell utforming i (nettsider for søkere)
- Internkontroll oppdragsvirksomhet (fra tidligere bruttoliste)
- Risikobasert tilnærming til internkontroll på tilskuddsområdet (fra tidligere bruttoliste)

Stab- og støtteprosesser

- Internkontrolltesting utvalgte områder
- Personvern (fra tidligere bruttoliste)
- Gevinstrealisering (fra tidligere bruttoliste)
- Økonomimodell – med vekt på å balansere detaljnivå med innsiktsbehov fra et styringsperspektiv (fra tidligere bruttoliste)
- Informasjonssikkerhet/cyber (fra tidligere bruttoliste)
  - o Styringssystem for informasjonssikkerhet
  - o Testing av kontrolltiltak på gjennomførende nivå
  - o Inntrengningstester

Vedtatte revisjoner vil påbegynnes i høst og ferdigstilles slik at de kan rapporteres i internrevisors årsrapport for 2024. Før oppstart av de enkelte revisjonene vil det etableres mer detaljerte prosjektplaner som forankres med ledelsen.

Internrevisor er disponibel til å bistå på andre områder enn det som ligger i planforslaget dersom det oppstår behov i perioden.

Med vennlig hilsen
PricewaterhouseCoopers AS

Jonas Gaudernack
Partner, PhD

Sak S 50/24

Godkjenning av eiendomsbudsjettet 2024

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler
Styret	Jesper W. Simonsen	Randi Myhre

Fra
Administrerende direktør
Mari Sundli Tveit

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Styret har fått seg forelagt budsjett for eiendomsfondet for 2024 knyttet til Forskningsrådets forvaltning av statens eiendommer i Gaustadbekkdalen i Oslo, oppdatert med regnskapstall pr 19.08.24.
Styret vedtar budsjett for Eiendomsfondet for 2024.

Kort bakgrunn

Forskningsrådet forvalter på vegne av Staten ved Kunnskapsdepartementet 13 tomter i Gaustadbekkdalen i Oslo. Bakgrunnen for dette er at Stortinget vedtok i 1952 å overføre ca. 140 da av statens eiendom Gaustad gård til Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd (NTNF). NTNF ble med dette gitt oppgaven å utvikle arealene til et nasjonalt senter for forskning og forskningsrelatert virksomhet. I 1993 ble arealet og oppgaver overført til Forskningsrådet. Eiendomsmassen er festet bort på langvarige festekontrakter, under forutsetning at de utnyttes til forskningsformål.

Inntektene fra festekontraktene settes i et eget eiendomsfond som Forskningsrådet forvalter. Eiendomsfondet er et statlig fond med krav til særskilt regnskap og budsjett.

Eiendomsvirksomheten i Forskningsrådet er selvfinansierende og reguleres med egne statutter. Årsresultatet av eiendomsvirksomheten føres mot Eiendomsfondet, fondet tilføres også opptjente renter.

Midlene i eiendomsfondet skal fungere som et virkemiddel for å nå forskningsstrategiske mål samt ivareta egne eiendommers økonomiske og funksjonelle verdi.

Fondets midler kan i henhold til statuttene benyttes til:

- Strategiske eiendomskjøp, og/eller til betjening av lån som opptas for samme formål
- Infrastrukturanlegg, nybygg, ombygging og vedlikehold av bygninger som anvendes til forskningsformål, og/eller til betjening av lån som opptas av samme formål
- Forvaltning, planlegging og utvikling av egne tomtearealer og eiendommer

Kostnadene dekker i hovedsak refusjon til Forskningsrådet for forvaltning, i henhold til avtale, og kjøp av juridisk bistand.

Det er ikke brukt midler fra fondet de siste årene. Fondets virksomhetskapital var per 31.12.23 112,9 mill. kroner. Det er ikke fastsatt noen øvre grense for fondets størrelse. Tidligere har fondsmidlene blitt brukt til blant annet bidrag/grunnkapital og planleggingskostander for CIENS, oppretting av skader som følge av ustabile

grunnforhold, og kjøp av tilleggsarealer (justering av tomtegrenser). Det er pt. ikke planlagt å ta ut midler fra fondet.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Budsjettet skal normalt vedtas i forbindelse med behandlingen av virksomhetsbudsjettet. Ved en inkurie ble budsjettet for Eiendomsfondet ikke lagt fram sammen med virksomhetsbudsjettet i desember i fjor. Budsjettet som nå legges fram er oppdatert med regnskapstall per 19.8.24. Budsjett for 2025 vil bli lagt fram i forbindelse med behandling av virksomhetsbudsjett 2025.

Hovedpunkter

Forslag til eiendomsbudsjett 2024 er satt opp på samme struktur som før og avviker ikke i stor grad fra tidligere år.

Inntektssiden genereres på grunnlag av inngåtte festekontrakter av eiendommer forvaltet av Forskningsrådet i Gaustadbekkdalen. Disse kontraktene har normalt en løpetid på 80 år, og regulering er hjemlet i lovverket og skjer hvert 5. eller 10. år. Ut fra de inngåtte festeavtalene er det ingen festekontrakter som skal reguleres i 2024. Neste regulering skal foretas i januar 2026 (Montessori barnehage).

I motsetning til hva som har vært tilfelle de siste årene, forventes renteinntekter i 2024. Disse budsjetteres ihht. forventet rentebane fra Norges Bank med estimert 3 prosent for 2024.

Når det gjelder kostnader, er refusjon for lønnskostnader av Forskningsrådets ansatte (beregnet til ett årsverk inkludert overhead) økt sammenlignet med budsjett 2023 med bakgrunn i at refusjon for lønnskostnader konsumpris-justeres i april hvert år. Videre er det økte kostnader til juridisk bistand og ekstern verdivurdering i forbindelse med forhandling av ny festekontrakt for Forskningsveien 1B. Vi er pt. i avslutningsfasen av forhandlingene om denne festekontrakten, og forslag til nye festekontrakter mellom Forskningsrådet og Sintef for Forskningsveien 1 og 1B legges etter planen fram for styret i neste styremøte. Inngåelse av ny festekontrakt for Forskningsveien 1B vil innebære økte inntekter i form av festeavgift fra 2025.

Overskuddet på eiendomsvirksomheten i 2024 forventes å bli rundt 9 mill. kr.

Eiendomsbudsjett for 2024 (i 1000 kroner)

Konto	Navn	Regnskap 2023	Regnskap 2024 – per 19.8.24	Budsjett 2023	Budsjett 2024
36000	Festeavgift	8 788	8 769	8 660	8 827
8151	Renter	3 124	0	3 000	3 000
59900	Overføring til virksomhetsbudsjettet	-1 973	-2 071	-1 972	-2 027
6783	Juridisk bistand	-17	-118	-121	-160
6781	Kjøp av konsulent og andre tjenester	0	0	0	-34
7750	Eiendomsskatt	-557	-515	-557	-560
	Sum	9 365	6 065	9 010	9 045

Forberedelse / prosess

Saken er utviklet av administrasjonen.

Videre saksgang

Administrasjonen følger opp videre drift av eiendomsvirksomheten ihht. vedtatt budsjett.

Til orientering har Forskningsrådet startet en dialog med Kunnskapsdepartementet om framtidig forvaltning av eiendommene og eiendomsfondet. Vi vil komme tilbake til styret i et senere møte om status når dialogen har kommet et skritt videre.

Sak S 51/24

Godkjenning av Fullmakter i Norges forskningsråd

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Jesper Werdelin Simonsen	Yngvill Tømmerberg, Ingvil Bjørnæs	1. Fullmakter i Norges forskningsråd
Fra	Administrerende direktør		

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Dokumentet *Fullmakter i Norges forskningsråd* omhandler hvilke organer som har fullmakt til å tildele midler i Forskningsrådets investeringsvirksomhet, samt enkelte beslutningsfullmakter knyttet til driften av porteføljestyrene. Det er behov for å oppdatere dokumentet etter at ansvaret for flere investeringsbeslutninger ble flyttet fra styret til porteføljestyrene, samt oppdatere begrepsbruken og beskrivelse av virkemidler. Styret godkjenner dokumentet Fullmakter i Norges forskningsråd, versjon fem.

Kort bakgrunn Nytt styresystem fra 2024 og videreutvikling av Forskningsrådets arbeidsprosesser med bl.a. overgang til ny budsjettmodell gjør det nødvendig å oppdatere dokumentet Fullmakter i Forskningsrådet. Dokumentet omhandler tildelingsfullmakter på virksomhetsbudsjettet og tilskuddsbudsjettet, men det er i all hovedsak knyttet til investeringsvirksomheten. Dette er femte versjon av dokumentet siden det ble laget i 2006.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Dagens fullmaktsdokument (vedtatt 11.10.19) er utdatert med hensyn til hvilke organer som har tildelingsfullmakt, begrepsbruk, samt beskrivelse av roller, ansvar og virkemidler. Det er nødvendig med en oppdatert versjon som kan brukes av administrasjonen.

Hovedpunkter Tildelingsfullmakt dreier seg om å fastsette hvem som kan beslutte at Forskningsrådet skal kunne påta seg en økonomisk forpliktelse eller ikke. Fullmakten omfatter derfor også retten til å gi avslag.

Styret skal normalt fordele tildelingsfullmakten til følgende aktører i Forskningsrådet:

- Porteføljestyrene
- Administrerende direktør (adm.dir. kan delegerer myndigheten videre til andre i administrasjonen, jmfør Instruks for adm.dir. og Retningslinje – prinsipper for delegering).

Hvem av disse aktørene som skal kunne foreta beslutningen om tildeling er avhengig av om vedkommende aktør har tilstrekkelig:

- Faglig kompetanse til å vurdere innhold, formål og kvaliteten i prosjektet/tildelingen
- Prioriteringskompetanse, dersom beslutningen innebærer valg blant flere prosjekter/tildelinger
- Legitimitet, slik at det ikke foreligger tvil om interessenneutralitet ved beslutningen om tildelingen

Dokumentet er oppdatert med hvem som har tildelingsfullmakt, oversikt over fullmakter knyttet til drift av tildelende organer og enkelte andre fullmakter for å effektivisere Styrets arbeid.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Dokumentet vil bli oppdatert med evt innspill fra Styret og lagt inn i Forskningsrådets kvalitetssikringssystem.

Fullmakter i Norges forskningsråd

Innholdsfortegnelse

Hensikt med dokumentet	2
Fullmakter	2
Virksomhetsbudsjett.....	2
Tilskuddsbudsjett.....	2
Tildelingsfullmakter	2
Andre fullmakter.....	5

Utarbeidet av:	Fullmakter i Norges forskningsråd	Gyldig fra: oppdateres
Dokumenteier: Omr. dir. INVRÅDDIAL		Sist revidert: oppdateres
Godkjent av: Styret		Versjons nr. 5

Hensikt med dokumentet

En samlet oversikt over hovedprinsippene for delegasjon av tildelingsfullmakter, - det vil si retten til å beslutte om det skal foretas en tildeling. Attestasjons- og anvisningsreglementet beskriver reglene for kontroll av budsjettmessig dekning for utbetalingen.

Dokumentet omhandler tildelingsfullmakter på virksomhetsbudsjettet og tilskuddsbudsjettet. Fullmaktene er i all hovedsak knyttet til investeringsvirksomheten, men omhandler også enkelte beslutningsfullmakter knyttet til driften av styrene.

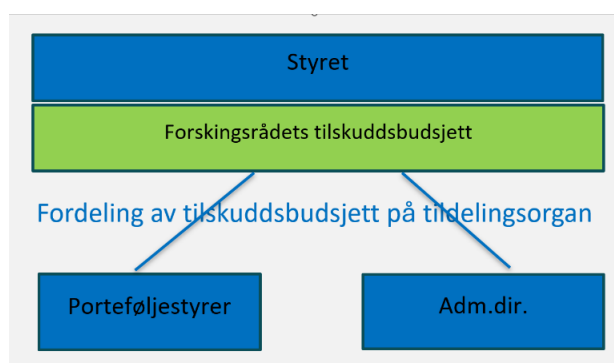
Fullmakter

Virksomhetsbudsjett

Administrerende direktør er gitt beslutnings- og tildelingsfullmakt knyttet til alle kostnader på virksomhetsbudsjettet, bortsett fra den delen som er knyttet til lønn for administrerende direktør (jamfør Forskningsrådets vedtekter). Innholdsmessig avgrensning og budsjettammer for tildelingsfullmakten er gitt gjennom Styrets vedtak av Forskningsrådets virksomhetsbudsjett for det enkelte år.

Tilskuddsbudsjett

Styret skal normalt delegere beslutnings- og tildelingsfullmakten til porteføljestyre. Porteføljestyret har beslutnings- og tildelingsfullmakt innenfor sitt ansvarsområde. Rammen for disse fullmaktene er gitt gjennom [Mandat for porteføljestyre](#). Styret kan også delegere beslutnings- og tildelingsfullmakt til administrerende direktør. Innholdsmessig avgrensning og budsjettammer for tildelingsfullmaktene er gitt gjennom Styrets vedtak av Forskningsrådets tilskuddsbudsjett for det enkelte år.

Tildelingsfullmakter

Tildelingsfullmakt dreier seg om å fastsette hvem som kan beslutte at Forskningsrådet skal, eller ikke skal, kunne påta seg en økonomisk forpliktelse. Fullmakten omfatter derfor også retten til å gi avslag. Tildelingsfullmakten omfatter også de tilfeller hvor Forskningsrådets beslutninger utløser tildeling/støtte fra andre (eksempel SkatteFUNN). Styret skal normalt fordele tildelingsfullmakten til følgende aktører i Forskningsrådet:

Utarbeidet av:	Fullmakter i Norges forskningsråd	Gyldig fra: oppdateres
Dokumenteier: Omr. dir. INVRÅDDIAL		Sist revidert: oppdateres
Godkjent av: Styret		Versjons nr. 5

- *Porteføljestyrene*
- *Administrerende direktør* (adm.dir. kan delegere myndigheten videre til andre i administrasjonen, jamfør *Instruks for adm.dir.* og *Retningslinje – prinsipper for delegering*).

Hvem av disse aktørene som skal kunne foreta beslutningen om tildeling er avhengig av om vedkommende aktør har tilstrekkelig:

- *Faglig kompetanse* til å vurdere innhold, formål og kvaliteten i prosjektet/tildelingen
- *Prioriteringskompetanse*, dersom beslutningen innebærer valg blant flere prosjekter/tildelinger
- *Legitimitet*, slik at det ikke foreligger tvil om interessenøytralitet ved beslutningen om tildelingen

Faglig kompetanse handler om at den som skal foreta beslutning må kunne vurdere innholdet, formålet og kvaliteten i prosjektet eller i saken på en tilfredsstillende måte. For de aller fleste tildelinger i Forskningsrådet forutsettes det ekstern faglig ekspertkompetanse for en slik vurdering, dvs en faglig ekspertkompetanse som Forskningsrådets administrasjon normalt ikke besitter. I en del tilfeller forutsettes det at en kun vurderer prosjektet eller saken opp mot formålet med tildelingen sett i forhold til porteføljepplaner, policyer og retningslinjer. Da forutsettes en fagkunnskap knyttet til området som Forskningsrådets administrasjon normalt besitter. Dette kan dreie seg om vurderingen av tilleggstiladelinger, arrangement- og nettverksstøtte. I andre tilfeller handler dette om kompetanse knyttet til et regelverk og forvaltningen av dette. Dette er kompetanse Forskningsrådets administrasjon normalt besitter.

Prioriteringskompetanse er knyttet til at Forskningsrådets tildelingsbeslutninger i all hovedsak skjer innenfor en konkurranse, - en konkurranse hvor ikke alle kan få tildeling, selv om de tilfredsstillende kravene til innhold, formål og kvalitet. For de aller fleste prosjekter foretas den endelige rangering av porteføljestyret, som er sammensatt for å ha kompetanse til dette. I andre tilfeller er rangeringen av mindre betydning, siden rammene for ordningen ikke er avgjørende for tildelingsbeslutningen. I enkelte tilfeller vil rangeringen kunne være gitt gjennom reglene for ordningen. Samlet betyr dette at prioriteringsutfordringen kan være kritisk for tildeling, mindre kritisk eller regelbasert, og derfor stille ulike krav til prioriteringskompetanse hos den aktøren som tar beslutningen.

Legitimitet vil formelt sett være knyttet til habilitet, men også en mer allmenn oppfatning om hvem som har tilstrekkelig interessenøytralitet til å ta beslutninger. Dette kan dreie seg om hvilke aktører, roller og posisjoner i forsknings- og innovasjonssystemet internt og eksternt som bør kunne delta i beslutningen. Legitimitetshensynet vil i særlig grad dreie seg om det er Forskningsrådets administrasjon eller et eksternt organ eller aktør, som bør kunne ta beslutningen.

Tildelingsfullmakten er knyttet til fullmakten til å tildele midler til prosjekter basert på den tilsagnsrammen som er allokert til budsjettporteføljen av Forskningsrådets styre. Tilsagnsrammer vil være fordelt på styret, porteføljestyrene og adm.dir. Forskjellige virkemidler kan ha forskjellige regler for tildelinger. Tildelingstypene er bestemt ut ifra hvilken faglig kompetanse, prioriteringskompetanse og legitimitet som kreves for å vurdere prosjektene for tildeling.

Det skilles mellom tre tildelingstyper:

- Fagekspertforankrede tildelinger
- Formålsforankrede tildelinger
- Regelforankrede tildelinger

Utarbeidet av:	Fullmakter i Norges forskningsråd	Gyldig fra: oppdateres
Dokumenteier: Omr. dir. INVRÅDDIAL		Sist revidert: oppdateres
Godkjent av: Styret		Versjons nr. 5

Fagekspertforankrede tildelinger

Dette omfatter tildelinger som forutsetter ekstern faglig ekspertkompetanse for å vurdere innhold og kvalitet, hvor eksterne ekspertpaneler og interne rådgivere foretar arbeidet med rangering og prioritering av prosjektene, og hvor kravet til og forventningene om interessenøytralitet er svært høyt. For denne type tildelinger er tildelingsfullmakten lagt til porteføljestyrene.

Dette omfatter de fleste prosjekter knyttet til søknadstypene forskerprosjekt, kompetanse- og samarbeidsprosjekt, innovasjonsprosjekt, kommersialiseringsprosjekt, forskningssentre og forskningsinfrastrukturer og nasjonale forskerskoler under søknadstypen koordinerings- og støtteaktiviteter.

Dersom den endelige prioriteringen framkommer som en følge av retningsgivende prioriteringsregler fastsatt som en del av porteføljestyringen, kan beslutningen om tildeling foretas av styreleder for det finansierende organet, når det vurderes som nødvendig for framdriften at beslutningen ikke utsettes til neste gang organet skal ha møte. Fullmakten innebærer retten til å utøve skjønn på resultatet av de retningsgivende reglene, dersom anvendelsene av reglene oppfattes ikke å treffe formålet med ordningen. Dette vil normalt dreie som om det fåtall prosjekter som ligger an til å få tildeling som følge av den siste optimaliseringsfasen i søknadsbehandlingen på tvers av porteføljestyre etter at porteføljestyrene har hatt sine møter. Dette kan også omfatte internasjonale utlysninger hvor den faglige vurderingen og rangeringen er gjort på en internasjonal arena, og hvor Forskningsrådets oppgave er å foreta den endelige beslutningen om hvem som får tildeling.

Formålsforankrede tildelinger

Dette omfatter tildelinger hvor forutsetningene for å vurdere tildelingen ikke er knyttet til ekstern faglig ekspertise, men kun til fagkunnskap om porteføljeplan, utlysningsplan, eller andre formål og policyer for området. Videre at det i liten grad er prioriteringsutfordringer og hvor det ikke vil kunne fremsettes tvil om legitimiteten i beslutningen. For denne type tildelinger er tildelingsfullmakten lagt til administrerende direktør.

Dette omfatter først og fremst søknadstypen koordinerings- og støtteaktivitet i form av utenlandsopphold, mobiliseringsstøtte, prosjektetableringsstøtte, arrangement- og nettverksstøtte. Det omfatter også forprosjekter knyttet til de søknadstypene som anvender dette.

Dersom det oppstår vesentlige prioriteringsutfordringer mellom søknader, eller tvil om legitimiteten ved at administrerende direktør foretar beslutningen, for eksempel på grunn av tildelingsbeløpets størrelse, skal beslutning om tildeling foretas av porteføljestyre.

Under denne formen for tildeling faller også tildelingsformer som innebærer en viderefordeling av budsjettammer på områder som selv ikke gjennomfører utlysninger og søknadsbehandling. Viderefordelingen skal være i tråd med de formålene som er fastsatt i Styrets budsjettvedtak (budsjettboken) for det enkelte år. Dette omfatter for eksempel viderefordeling av rammer fra internasjonale utlysninger. Dette omfatter også tildelinger til internasjonale kontingenter, medlemskap eller midler som Forskningsrådet videreformidler uten søknadsbehandling direkte til miljøene (institusjonell støtte og basisfinansiering).

Regelforankrede tildelinger

Dette omfatter tildelinger hvor det foreligger regler for administrasjonens vurdering av innhold og kvalitet, hvordan søknadene skal prioriteres, og hvor det ikke vil kunne fremsettes tvil om legitimiteten i beslutningen. For denne type tildelinger er tildelingsfullmakten lagt til administrerende direktør.

Utarbeidet av:	Fullmakter i Norges forskningsråd	Gyldig fra: oppdateres
Dokumenteier: Omr. dir. INVRÅDDIAL		Sist revidert: oppdateres
Godkjent av: Styret		Versjons nr. 5

De detaljerte reglene og vilkårene må være knyttet til en bestemt utlysning. Tildelingsvilkårene skal være fastsatt gjennom klart definerte regler, hvor det stilles helt begrensede krav til faglig skjønn. Prioriteringsreglene må være klart definert, dersom ordningen innebærer konkurranse om midler. Det må også godtgjøres at administrasjonen besitter tilstrekkelig kompetanse til å kunne vurdere om tildelings- og prioriteringsvilkårene er oppfylt og at det er lite sannsynlig at det vil kunne fremsettes tvil om legitimiteten i tildelingspraksisen.

Detaljerte vilkår, regler og forutsetninger for regelforankrede tildelinger skal være godkjent av Forskningsrådets styre. I Forskningsrådets budsjettbok skal budsjettammen og de overordnede formål for denne type tildelinger være beskrevet, mens de detaljerte reglene skal være utarbeidet i saksunderlaget for ordningen.

Eksempler på regelbaserte ordninger er søknadstypen innovasjonsprosjekt med ordningene Næringsph.d. og Offentlig sektor ph.d. Det omfatter også tilleggsstøtte (utenlandsopphold) eller forlengelser (permisjoner) til stipendiater når de har oppfylt vilkårene for denne type støtte.

Dokumentasjon

Når tildelingsfullmakten er delegert til administrerende direktør skal beslutningen om tildeling rapporteres til det porteføljestyret som har ansvaret for utlysningen som er gjenstand for prosjektsøknaden.

Andre fullmakter

Styret kan delegere andre beslutnings- og tildelingsfullmakter til styreleder, porteføljestyreleder, leder for særskilt oppnevnte utvalg eller administrerende direktør. Dette bør normalt være saker av mindre strategisk betydning, og/eller hvor det er nødvendig for framdriften i saken at den ikke utsettes til beslutning i det ordinære beslutningsorganet. I tillegg skal det være lite sannsynlig at det vil kunne fremsettes tvil om legitimiteten i beslutningen.

Følgende saker er fast delegert til Styreleder

- Erstatte enkeltmedlemmer i porteføljestyrer
- Oppnevne eller nominere medlemmer til eksterne styrer, råd og utvalg av vesentlig forskningsstrategisk betydning, etter forutgående drøfting av profil på sammensetningen med Styret.
- Godkjenne høringsuttalelser fra Styret der tidsfristen tilsier at delegering er nødvendig.
- Forlenge funksjonsperioden til et utvalg med inntil ett år.
- Alle saker som er besluttet ved delegasjon skal rapporteres til det styret som har ansvar for saken.

Følgende saker er fast delegert til administrerende direktør:

- Beslutning om avvisning av søknader som ikke tilfredsstiller de formelle regler for at en søknad skal kunne behandles.
- Beslutninger om godkjenning av tilsagn for kommende år.
- Beslutning om kontraktsendringer, så lenge de er innenfor rammene til prosjektet.
- Beslutning om heving av kontrakt for alle typer tildelinger, så fremt det ikke vil kunne fremsettes tvil om legitimiteten i beslutningen. Ved tvil skal saken behandles av den som opprinnelig hadde tildelingsfullmakten.

Utarbeidet av:	Fullmakter i Norges forskningsråd	Gyldig fra: oppdateres
Dokumenteier: Omr. dir. INVRÅDDIAL		Sist revidert: oppdateres
Godkjent av: Styret		Versjons nr. 5

- Øvrige fullmakter til administrerende direktør er gitt gjennom Styrets *Instruks for administrerende direktør og Retningslinje – prinsipper for delegering*.